

TER VOORBEREIDING

Aan: Informatiekamer Onderwijs

Kennis

Van

S. Verest
T +31652367495

Datum

1 maart 2023

Referentie

Bijlagen

nota

Governance op onderwijsstandaarden, een spade dieper

Doel

Een gedeeld beeld verkrijgen over de uitgangspunten en afspraken die nodig zijn om in goede verbinding en samenwerking met elkaar te sturen op de samenhang tussen sectoren en groeifondsprojecten. Daarmee moet de Informatiekamer het vertrouwen hebben/verkrijgen dat de goede samenhang en samenwerking wordt bereikt tussen de groeifondsprojecten onderling en met Edustandaard.

Aanleiding

In de Informatiekamer van 15 juni 2022 is tijdens de bespreking over de synergie tussen de groeifondsprojecten geconstateerd dat het gezien de ontwikkeling van verschillende afsprakenstelsels bij Edu-V en Npuls in uiteenlopende tempi van belang is om de verschillende ontwikkelingen in samenhang te bezien.

Naar aanleiding van deze bespreking is voor de Informatiekamer van 16 november 2022 een nadere uitwerking gegeven van hoe de samenwerking en samenhang kan worden versterkt via standaarden. Uitkomst van de bespreking hierover is dat wordt onderschreven dat via standaarden kan worden gestuurd op samenhang, tussen NGF-projecten, maar ook breder tussen sectoren. Tegelijkertijd is aangegeven, ook in de daaropvolgende agendacommissie van 6 december 2022, dat er eerst een bredere verkenning en verdieping nodig is op het vraagstuk, voordat over het 'HOE' en de precieze invulling kan worden besloten. Deze analyse is uitgevoerd en heeft geresulteerd in bijgaande memo.

Bespreek- en beslispunten

1. Kan de Informatiekamer zich vinden in de voorgestelde uitgangspunten en werkafspraken in de notitie over de governance op architectuur en standaarden?
2. Willen de leden van de Informatiekamer aan de project-/programmamanagers en/of directeuren van de verschillende groeifondsprojecten de opdracht meegeven om de samenhang en samenwerking met andere groeifondsprojecten en Edustandaard aan de voorkant proactief op te zoeken, en hen ook vragen de acties in gang te zetten om daar aan te kunnen bijdragen?
3. Hoe wil de Informatiekamer de ontwikkelingen rondom de samenwerking en het sturen op samenhang volgen en hierover geïnformeerd (blijven) worden?

Toelichting

Vanuit de groeifondscommissie is de voorwaarde gesteld dat er overkoepelend een eenduidige regiestructuur moet komen voor de verschillende Groeifondsprojecten binnen OCW. Om hier invulling aan te geven, vindt vanuit de verschillende sectoren gedachtevorming plaats over de invulling hiervan binnen de eigen sector. Zo is voor de NGF-projecten binnen het funderend onderwijs een uitwerking van de governance vastgesteld en wordt binnen Npuls het gesprek gevoerd over de rolverdeling en positionering tussen OCW en de koepels. Het is positief dat binnen de sectoren versterking van de governance op de NGF-projecten plaatsvindt. Een risico daarbij is echter wel dat de afstemming en blik vooral binnen en op de eigen sector plaatsvindt, en er minder naar de dwarsverbanden en raakvlakken over de sectoren en NGF-projecten heen wordt gekeken.

In de eerdere bespreking in de Informatiekamer is gesteld dat deze overkoepelende regie op de samenhang tussen de groeifondsprojecten via onder meer de sturing en samenwerking op architectuur en standaarden kan worden bereikt. Architectuur en standaarden vormen daarbij het sluitstuk om de samenwerking en samenhang te versterken. Met de bijgevoegde notitie van SURF, Kennisnet en OCW/Kennis wordt uitwerking gegeven van hoe de overkoepelende samenwerking en samenhang er uit kan komen te zien vanuit architectuur en standaarden en welke uitgangspunten en concrete werkafspraken dit vraagt met en tussen Edustandaard en de groeifondsprojecten. Daarnaast geeft de notitie invulling van de door de Informatiekamer gevraagde nadere verdieping van de (bestaande) architecturen en structuren, en werkt het uit hoe daar vanuit de groeifondsprojecten voor zowel de groeifondsprojecten zelf als Edustandaard op een waardevolle manier op kan worden aangesloten.

Uit de gesprekken die over de samenwerking en samenhang zijn gevoerd, met onder meer de groeifondsprojecten en de agendacommissie-leden van de Informatiekamer, volgen nog een aantal notities die van belang zijn om in het gesprek hierover mee te wegen. Deze zijn ook verwerkt in de bijgevoegde notitie:

- De focus moet liggen op de **samenwerking aan de voorkant** in plaats van controle achteraf. Het gaat immers niet om sturing en control van bovenaf, maar om de goede structurele samenwerking en co-creatie aan de voorkant tussen de verschillende spelers (van Edustandaard en groeifondsprojecten) op uitvoerders- en medewerkersniveau. Partijen moeten elkaar daarin proactief op zoeken en weten te vinden. De verschillende programmamanagers hebben een verantwoordelijkheid om dat te bewaken, en dienen ook de opdracht daartoe te krijgen vanuit het groeifondsproject.
- Voor een goede samenwerking en afstemming is het ook nodig om met elkaar **inzichtelijk te maken wie betrokken is, wat ieders rol daarin is en wat het gezamenlijke en individuele doel is**. Daarbij dient Edustandaard een duidelijke plek en rol te krijgen richting

groeifondsprojecten en moet iedere betrokkene vanuit zijn eigen rol ook *mappen* en in het oog houden waar in het groeifondsproject rekening mee moet worden gehouden vanuit andere ontwikkelingen (zoals andere groeifondsprojecten, bestaande kaders/standaarden, de internationale dimensie, etc.).

- Het is van belang dat zoveel mogelijk wordt **aangesloten op de bestaande (overleg)structuren en governance(lijnen)**, en niet nieuwe structuren worden opgetuigd. De structuur hiervoor is met Edustandaard en verschillende gremia ook al reeds beschikbaar. Ook hebben de sectoren zelf governance rondom architectuur ingericht. De afgelopen jaren zijn immers diverse structuren ingericht om bestuurlijke afspraken te maken en om samen te werken op gebied van architectuur en standaarden. In de notitie worden de bestaande structuren met de groeifondsprojecten verbonden.
- De groeifondsprojecten moeten de **ontwikkelruimte** hebben om tot vernieuwing van bestaande standaarden te kunnen komen. Dit vraagt ook om een goede afstemming en samenwerking tussen (de rollen van) de verschillende partijen. Ook moet ervoor worden gezorgd dat de verschillende vernieuwingen goed op elkaar aansluiten.
- Vanuit **vertrouwen** moet worden samengewerkt. Er is wel een basisstructuur nodig met werkafspraken om eventuele verschillen van inzicht bespreekbaar te maken op de juiste tafels en te werken aan een oplossing, en procesafspraken om **zekerheid** te bieden dat de samenwerking en afstemming goed en blijvend vormgegeven wordt. Het is immers wenselijk dat de betrokkenen structureel bij elkaar komen om af te stemmen over de onderlinge raakvlakken en spanningen van de verschillende projecten, evenals eventuele elementen om gezamenlijk op te pakken. Dit kan bijvoorbeeld door periodiek de verschillende partijen (Edustandaard en groeifondsprojecten) via alignmentsessies bij elkaar te brengen en elkaar over de voortgang, ontwikkelingen, raakvlakken en knelpunten te laten informeren en daarover van gedachten te wisselen, door afspraken te maken over hoe de onderlinge communicatie en informatieverschaffing wordt vormgegeven, en/of door Npuls aan te laten sluiten bij het uitvoerdersoverleg voor de NGF-projecten voor het funderend onderwijs. Ook lijkt het goed om in de Informatiekamer eens in de zoveel tijd stil te staan bij hoe de overkoepelende samenwerking, samenhang, afstemming en (werk)afspraken tussen groeifondsprojecten onderling en met Edustandaard zijn vormgegeven en verlopen.
- Daarnaast is voor uitzonderlijke gevallen een **escalatiepad** nodig. Hoewel de nadruk moet liggen op een goede samenwerking en het met elkaar voorkomen dat het verkeerd gaat, kan het in hoogste uitzondering nodig zijn om te escaleren en geschilpunten te bespreken in de Standaardisatieraad en Informatiekamer. Dit is echter niet de insteek. Bij voorkeur worden alle geschilpunten al eerder onderliggend opgelost.